

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยในเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาบ้าในครั้งนี ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในพื้นที่เป้าหมายคือ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอหางดง เนื่องจากว่าผู้วิจัย ขณะเริ่มดำเนินการวิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ ณ สถานีตำรวจแห่งนี้ อีกทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามปัญหายาบ้าโดยตรง จึงมีความสนใจเป็นพิเศษที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการกับปัญหายาบ้าต่อไป ซึ่งอาจจะถือเป็นการศึกษาวิจัยอีกเล่มหนึ่งที่วิจัยเกี่ยวกับปัญหายาบ้า ที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาวิจัยคนต่อไป ไปในการใช้อ้างอิงหรือรวบรวมและประมวลแนวความคิด หรือพัฒนาขึ้นมาเป็นนโยบายที่ใช้ได้จริงในการปราบปรามยาบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย

การศึกษาวิจัยมุ่งไปที่ตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุข ที่อยู่ในเขตอำเภอหางดง เพราะกลุ่มเหล่านี้ถือเป็นผู้นำชุมชน และเนื่องจากว่าผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนทั้งยังใกล้ชิดกับทางราชการอีกด้วย นอกจากจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ง่ายแล้ว กลุ่มเหล่านี้ยังถือเป็นกระบอกส่งต่อการทำงานของทางราชการได้เป็นอย่างดี เพราะหลายคนได้ร่วมปฏิบัติงานกับฝ่ายราชการอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ทั้งยังมีระดับการศึกษาที่ไม่ต่ำจนเกินไปนัก พอลงมือมีความคิดความอ่านในเชิงการวิเคราะห์หรือประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งหลังจากออกแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายจำนวน 250 คนแล้ว ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลและจัดส่งแบบสอบถามคืน โดยได้รับคืนมาจำนวน 223 ตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

1. กำนัน	จำนวน 5 คน
2. ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยฯ	จำนวน 72 คน
3. อาสาสมัครสาธารณสุข	จำนวน 146 คน

หลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยก็ได้แนวทางในการปราบปรามยาบ้าในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขที่ตั้งใจไว้ นอกเหนือไปจากทัศนคติต่างๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ดังนี้

ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อปัญหายาบ้า

จากการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข ในเขตอำเภอหางดง นั้น ขอมรับว่ามีปัญหายาบ้าในหมู่บ้านหรือชุมชนของตน โดยระดับความรุนแรงนั้นกลุ่มเป้าหมายให้อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสภาพแวดล้อม รวมทั้งภูมิหลังส่วนตัวของแต่ละคนในการแสดงความคิดเห็นในข้อนี้

กลุ่มเป้าหมายแสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้นำหลักในการปราบปรามยาบ้าว่า ตำรวจ และ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำท้องถิ่น ควรเป็นผู้นำหลัก แต่ก็มีบางส่วนที่แสดงทัศนะว่าควรมีการร่วมมือกันหลายๆ ฝ่ายในการป้องกันปัญหานี้

ปัญหายาบ้า ในทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน ความมั่นคงของประเทศในระดับที่ใกล้เคียงกัน และยังรวมกระทบไปถึงงบประมาณของประเทศอีกด้วย ส่วนสาเหตุของปัญหายาบ้าที่แพร่ระบาดนั้น สาเหตุแรกมาจากการขาดการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง และบทลงโทษยังไม่รุนแรงในทัศนะของกลุ่มเป้าหมาย สาเหตุรองลงมาได้แก่การขาดการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ในด้านข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติการ ทำให้ไม่สามารถคลอบคลุมและกำจัดเครือข่ายขบวนการยาบ้าลงได้ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าในส่วนของกำลังตำรวจและประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นไม่ใช่อุปสรรค ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความไว้วางใจและเชื่อใจในประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้เอาใจใส่จริงจังกับการปราบปรามยาบ้าต่างหาก โดยเฉพาะการปล่อยปะละเลยไม่มีบทลงโทษที่จริงจังและรุนแรงกับผู้เสพยาบ้าในหมู่บ้านที่มีมักจะก่ออาชญากรรมเล็กๆ น้อยๆ อยู่เนืองๆ

มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคน รวมไปถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการ บางคน เป็นความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อปัญหาการระบาดของยาบ้า โดยเฉพาะนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการปราบปรามยาบ้าเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กลุ่มเป้าหมายไม่ได้ระบุไปถึงว่ามีครู อาจารย์บางคนในสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับขบวนการยาเสพติด แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายยังมีความไว้วางใจในสถาบันการศึกษาอยู่

ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อวิธีการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาบ้าของสถานีตำรวจภูธรอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติที่น่าสนใจคือ กลุ่มเป้าหมายเชื่อมั่นในประสิทธิภาพและความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน แต่ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้เอาใจใส่อย่างจริงจัง และมีการปล่อยปะละเลยให้เกิดปัญหายาบ้าขึ้นในพื้นที่ ทั้งนี้เพราะจากการที่ชาวบ้านยังคงเห็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าบางคนยังคงไม่ถูกจับกุม หรือบางคนถูกจับกุมดำเนินคดีแล้วได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวออกมากระทำความผิดอีก จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจว่าตำรวจไม่จริงจังกับการกวาดล้างยาบ้า

กลุ่มเป้าหมายสนับสนุนวิธีการต่างๆ ของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามยาบ้า และยังมีความคิดเห็นว่าวิธีการเหล่านั้นได้ผลในระดับมาก ถึง ระดับปานกลาง เช่น การจัดให้มีโครงการชุมชนมวลชนสัมพันธ์เพื่อเป็นการสร้างความสนิทสนมใกล้ชิดระหว่างตำรวจกับประชาชน พร้อมๆ กับการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

วิธีการตั้งด่านตรวจค้นยานพาหนะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากกลุ่มเป้าหมายและได้รับการยอมรับว่าได้ผลเป็นอย่างมากในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า อย่างไรก็ตามก็มีผู้ตอบแบบสอบถามบางคนที่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการรบกวนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

การหาข่าวจากสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การหาข่าวจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือประชาชนในพื้นที่ ก็เป็นวิธีการที่กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าได้ผลเช่นกัน ควรมีการจัดการอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้เป็นประจำ เพื่อเพิ่มและทดแทนจำนวนแหล่งข่าว จะได้ช่วยกันชี้ช่องทางในการปราบปรามยาบ้า ซึ่งกลุ่มเป้าหมายแสดงความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีโอกาส โดยวิธีการให้ความร่วมมือที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือการแจ้งข่าวยาบ้าให้แก่ทางตำรวจ ทั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามบางรายแสดงความคิดเห็นว่าน่าจะไม่ใช่เป็นการปลอดภัยหากแจ้งข่าวยาบ้าให้ทางตำรวจเพราะไม่ไว้วางใจว่าตำรวจจะเก็บเป็นความลับหรือไม่ และตนเองอาจถูกปองร้ายจากขบวนการยาบ้าก็เป็นได้ เพราะความเชื่อที่ว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนเกี่ยวข้องกับขบวนการยาบ้า ซึ่งนี่ถือเป็นอุปสรรคอันหนึ่งที่ทำให้ตำรวจไม่ได้รับความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่บางคน

การจัดสายตรวจให้มาตรวจตราในหมู่บ้านอย่างเป็นประจำ เป็นวิธีการป้องกันปัญหายาบ้าที่ได้ผลในทัศนะของกลุ่มเป้าหมายเช่นเดียวกัน เพราะอย่างน้อยก็เป็นการป้องปรามผู้ค้า ผู้เสพรายย่อยในพื้นที่ให้เกรงกลัวการถูกจับกุม ทั้งยังสร้างความอบอุ่นใจแก่ประชาชนต่อปัญหาอื่นๆ เช่น โจรภัย หรือการก่ออาชญากรรมอื่นได้อีกด้วย

ที่ได้กล่าวถึงวิธีการในการปราบปรามยาบ้าของสถานีตำรวจภูธรอำเภอหางดง นั้น มีการเพิ่มความเข้มข้นและการกวาดล้างมากยิ่งขึ้นตลอดมาตามลำดับ ดังจะสังเกตได้จากตารางแสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดในพื้นที่ พบว่าจำนวนขบวนการคดียาเสพติดเพิ่มมากขึ้นทุกปี แสดงถึงประสิทธิผลในการปราบปรามได้เป็นอย่างดี

สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2540		สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2541	
เกิดคดี	จับกุมได้	เกิดคดี	จับกุมได้
67 ราย	65 ราย	86 ราย	85 ราย

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบการเกิดคดีและการจับกุมคดียาเสพติดในเขต สภ.อ.หางดง พ.ศ.2540-2541

สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2541		สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2542	
เกิดคดี	จับกุมได้	เกิดคดี	จับกุมได้
86 ราย	85 ราย	146 ราย	131 ราย

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบการเกิดคดีและการจับกุมคดียาเสพติดในเขต สภ.อ.หางดง พ.ศ.2541-2542

สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2542		สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ.2543	
เกิดคดี	จับกุมได้	เกิดคดี	จับกุมได้
146 ราย	131 ราย	208 ราย	184 ราย

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบการเกิดคดีและการจับกุมคดียาเสพติดในเขต สภ.อ.หางดง พ.ศ.2542-2543

วิธีการปราบปรามยาบ้าที่ได้ผลในทัศนะของกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาบ้าที่ได้ผลในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข นั้น จากการวิจัยพบว่า การเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า ทั้งผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต ในหนักกว่าปัจจุบัน เป็นวิธีการที่มีผู้ตอบมากที่สุด ทั้งนี้หมายถึงการเอาจริงเอาจังและไม่ปล่อยให้มีการประกันตัวผู้กระทำความผิดออกมาอีก เพราะที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการประกันตนนั้นทำให้ผู้ค้าบางคนมีโอกาสดกลับมาค้าขายบ้าง เมื่อเห็นว่าเงินก็มี การหนีการประกันตนไป ไม่สามารถดำเนินลงโทษแก่กลุ่มคนเหล่านี้ได้มากนัก

การให้การบำบัด รักษาแก่ผู้ติดยาบ้า และสอนให้รู้ถึงพิษภัยยาบ้า ไม่หวนกลับไปเสพอีก ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ได้ผลในทัศนะของกลุ่มเป้าหมาย เป็นการดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยอยู่บน

พื้นฐานที่ว่าผู้เสพเป็นผู้ป่วย รัฐต้องจัดการบำบัด รักษา เพื่อลดความต้องการยาบ้าลง เมื่อไม่มีผู้เสพ ผู้ค้าก็ไม่มีตลาด และเลิกขายไปเอง

การจัดให้มีการรณรงค์หมู่บ้านปลอดยาบ้าก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุน โดยให้มีการประกาศเป็นหมู่บ้านปลอดยาบ้า แต่วิธีการนี้ต้องใช้ความต่อเนื่อง เพราะหากมีการประกาศเขตปลอดยาบ้าไปแล้ว และไม่มีการสอดส่องดูแล ก็จะกลับไปมีปัญหาขึ้นอีก

สำหรับการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าได้รับความนิยมจากกลุ่มเป้าหมายน้อยมาก มีผู้ตอบเพียงไม่กี่คนที่เห็นว่าเป็นวิธีการที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า มิใช่เป็นการป้องกันปราบปรามยาบ้าที่เป็นรูปธรรม เป็นวิธีการที่ไม่ตรงเป้าหมายเท่าใดนัก จึงไม่ค่อยได้รับความนิยมจากกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสถานศึกษาในการร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามยาบ้า นั้น พบว่าการมุ่งสอนให้เห็นพิษภัยของยาบ้า การตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน หรือแม้แต่การส่งนักเรียนที่เสพหรือค้ายาบ้าให้ทางตำรวจ เป็นวิธีการที่กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าได้ผล และควรให้มีการดำเนินการกันอย่างจริงจังและเป็นประจำ แม้แต่การให้มีการตรวจค้นยาบ้าในโรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีการเชิงรุกที่ค่อนข้างเจ็บปวดก็ตาม กลุ่มเป้าหมายก็ลงความเห็นว่าควรมีการดำเนินการ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนตระหนักถึงพิษภัยยาบ้าที่เข้าถึงสถานศึกษาของบุตรหลานตนเองแล้ว และหวังพึ่งพิงทางสถานศึกษาและครูอาจารย์ให้ช่วยในการปราบปรามยาบ้าด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยและจากประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงของผู้วิจัยต่อวิธีการป้องกันและปราบปรามยาบ้า นั้น พบว่า งานด้านการปราบปรามยาเสพติด เป็นงานที่อันตรายและมีความเสี่ยงภัยสูงมาก เช่นจากการต่อสู้ขัดขืนของผู้กระทำผิด จึงเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถพิเศษ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความตั้งใจจริง มีความอดทนสูงต่อปัญหาอุปสรรคทั้งด้านกำลังพลและงบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ และไม่หลงต่ออามิสสินจ้างที่อาจมีมาช่วยชวนให้หลงผิด จึงจะสามารถบรรลุภารกิจไปได้ ในขณะที่หากมองจากฝ่ายของผู้กระทำผิดก็มักจะมีการกระทำความผิดเป็นขบวนการ มีนายทุน มีผู้มีอิทธิพลหนุนหลัง มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย อาวุธที่ร้ายแรง ดังนั้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะจากประชาชนในท้องถิ่น เป็นสิ่งจำเป็นในการแก้ปัญหา และผู้วิจัยมีความเชื่อว่าหากมีการรวมพลังกันแล้ว อย่างน้อยจะสามารถลดคปัญหายาบ้าในท้องถิ่นลงได้บ้าง

การนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานไว้เกี่ยวกับยาบ้า ที่ว่าการกระทำให้เรื่องนี้สำเร็จ มิใช่อยู่ที่เรื่องของคนดีคนชั่ว แต่อยู่ที่ว่าคนจนไม่มีจะกิน ดังนั้นทำอย่างไรให้

คนจนมีกิน ไม่ไปพึ่งยาบ้า มาใช้เป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหายาบ้าจะสามารถช่วยลดความรุนแรงของปัญหาลงได้

การจัดกำลังพลด้านการปราบยาบ้า ในความเห็นของผู้วิจัยนั้น ควรจะมีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงาน โดยเฉพาะผู้ที่มีอุดมการณ์และจิตสำนึกสูง นั้น ควรได้รับการสนับสนุนให้มาทำงานด้านนี้ เนื่องจากว่า ขบวนการยาบ้ามีสิ่งยั่วยวนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลงไปกับสิ่งล่อตาล่อใจให้เกิดมีการประพฤติดีมีชอบขึ้นได้ อีกทั้งการปฏิบัติงานจะต้องมีความต่อเนื่องและยาวนาน ดังเช่นที่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยได้ให้ข้อคิดเห็นไว้

การจัดหน่วยประสานงานกลางระดับจังหวัดก็เป็นวิธีการที่ควรจะทำขึ้นให้เป็นรูปธรรมมากกว่านี้ โดยทุกวันนี้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดระดับจังหวัดที่มีการประสานงานระหว่างฝ่ายปกครองขึ้นแล้ว แต่ควรที่จะได้ขยายความร่วมมือหรือการประสานงานโดยตรงกับฝ่ายอื่นๆ เช่น ประสานกับทางศึกษาธิการ หรือสำนักงานสาธารณสุข เพื่อจัดตั้งให้เป็นโครงข่ายในการปราบปรามที่ครอบคลุมต่อไป

อนึ่ง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากรณีเฉพาะอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ซึ่งยังมีข้อจำกัดทางด้านพื้นที่อยู่ ในส่วนของเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงวิธีการและแนวทางในการปฏิบัติในการปราบปรามยาบ้าของทางตำรวจเท่านั้น ซึ่งยังมีรายละเอียดในแง่มุมต่างๆ ที่น่าสนใจให้ศึกษาอีกเช่นกัน ผู้วิจัยจึงหวังว่าจะมีผู้สนใจทำการศึกษาในประเด็นที่ได้รายงานมาหรือประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจในเรื่องการปราบปรามยาบ้าต่อไป เพื่อเป็นแนวทางหรือพัฒนาไปเป็นนโยบายเชิงรุกในการจัดขบวนการยาบ้าของประเทศไทย